

ČERNÁ KÁVA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

A portrait of a Chinese official, likely a judge, seated on an ornate golden throne. He is wearing a red hat with a white tassel and a yellow robe with blue and red accents. The background is a plain, light-colored wall.

Dlouhý pochod
soudce Ti

■ garamond

Případy soudce Ti. Dlouhý pochod soudce Ti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.e-garamond.cz
www.albatrosmedia.cz

■ garamond

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti. Dlouhý pochod soudce Ti – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Dlouhý pochod
soudce Ti

Frédéric Lenormand

Případy soudce Ti

Dlouhý pochod
soudce Ti

HLAVNÍ POSTAVY

Ti Žen-ci, velitel policie v Čchang-anu, hlavním
městě Tchangu

Paní Lin Er-ma, První manželka soudce Ti

Malý poklad, nejmladší dcera soudce Ti

Ma Žung, pobočník soudce Ti

Ceng Lej Cheng, „Létající tygr“, tanečník s šavlí

Tu Chao, šmelinář s okurkami

Ťiang, tajemník a kartograf

Pchej, tchangský generál

Matka Pching, kuchařka

„Končilo šílené, ale veselé a šťavnaté drama.“

Lin Yutang, *Čínská císařovna*

Děj se odehrává na jaře roku 691 n. l. Po císařově smrti se jeho manželka, paní Wu, nechala korunovat čínským císařem. Soudci Ti je šedesát let a má na starosti bezpečnost v hlavním městě.

I

*Mandarín se vydává na lov okurek;
ocitne se v čele party ničemů.*

Soudce Ti pronásledoval skupinu uprchlíků, jejichž volný pobyt na svobodě čchanganská policie nemohla připustit. Šlo o obrovské okurky, odhalené na cestě z Čchienlingu, když mířily k hlavnímu městu, ukryté v pytlích určených pro poctivé tykve. Byly hlášeny u brány Blahodárného rozkvětu, jíž se jim podařilo navzdory bdělosti celníků proniknout. Panovalo podezření, že jsou zalezlé ve čtvrti s pestrým obyvatelstvem ze všech koutů říše, na místě, kde se okurky bez papírů mohou ukrýt mezi legální lilky a chřest. Pro soudce s vytříbeným čichem zanechávala jejich trasa tak voňavou stopu jako smažené krevety se směsí pěti koření.

Ti se natrásal v rytmu čtyř nosičů, kteří podpírali jeho křeslo, seřazeni vedle sebe podél vodorovné tyče. Sám narýsoval projekt tohoto vozítka, díky němuž se mezi vozy a chodci zaplavujícími ulice mohl pohybovat.

Pohodlí muselo být ovšem obětováno praktičnosti, stejně jako jeho sebeláska honu na okurky na útěku. Ti překročil šedesátku, a tak už neměl věk na to, aby se honil po ulicích za mizernými pokoutními obchodníčky a jejich pašovanou zeleninou. Také se mu do toho nechtělo, ale jeho nadřízení neměli slitování ani se zloději tykvovitých rostlin, ani se zády mandarínů. A tak spěchal v doprovodu svého prvního písaře a malého oddílu vojáků s obušky, v naději, že obnoví nebeský řád zadržením nějaké té zeleniny, co si vyšla na flám.

Ačkoli byl jeho pomocník mladší než on, zadýchal se, protože musel jít vedle křesla rychlým krokem.

„Trvám na tom, že není hodno postavení Vaší Excellence, aby okurky honila sama,“ podařilo se úředníkovi ze sebe vypravit mezi udýchaným prskáním.

„Myslíte, že to nevím?“ odsekl jeho pán.

Nejraději by ho poslal, aby ten názor přednesl v Kanceláři pro zásobování, aspoň by se zbavil nekompetentního žvanila. Úřady nad záležitostmi zásobování přísně bděly. V čase hladu nebylo horšího zločinu než krádež, nelegální dovoz a prodej potravin pod rukou. Teď ho posuzovali podle jeho schopnosti honit provinilé zelí, natě a kořínky. Vrahové si mohli řídit jak chtěli, pokud se nezaměřili na fazole.

Východní trh byl městem ve městě. Rozkládal se na ploše dvou obytných čtvrtí* a pojímal čtyři tisíce krámků.

* Jeden čtvereční kilometr.

Našlo se tam úplně všechno, od zlatnictví až po řeznictví přes kanceláře pro najímání hudebníků a obchod s otroky. Ukazatel nasměroval soudce Ti k uličce s niťářským zbožím. Stopa zeleniny vedla k malému skladu, kde měly být uloženy pytlíčky s aromatickými bylinami proti zápachu, které se zavěšovaly na opasek. Nájemce právě strážil malé obdélníčky barevné látky. Byl hodně podobný portrétu venkovana, který proklouzl mezi prsty strážím u Blahodárného rozkvětu. Ti dal chlapíka dobře hlídat a nařídil svému pobočníkovi, aby šel zjistit, jestli není za voňavými pytlíčky dvojité stěna. Podřízený zatlačil nahore, dole i po stranách a podařilo se mu panel odsunout.

„Trefa!“ vykřikl nad hromadou košíků, z nichž čouhalo zelené podlouhlé zboží, které vůbec nevypadalo feng-šuej.

Toto vítězství bylo z těch, která vedou přímo ke katastrofě. Bývalo by bylo lepší vychutnat si ten úspěch diskrétně, a hlavně co nejrychleji skrýš uzavřít. Kromě okurek tu byl široký výběr sušených ředkvi, hub, jedlých kaštanů a cibulí leknínů ke smažení. Pohled na ty poklady, vyskládané nad sebou jako holoubci v holubníku, měl na kolemjdoucí tentýž účinek jako poháry vlašného vína na opilce. Ruce se natahovaly, jako by byly na civilizovaných Číňanech, jimž náležely, nezávislé. Zelenina mizela bez slůvka rozloučení mandarínovi před nosem.

„Pusťte ty okurky!“ zařval.

„Ony tam jsou i okurky?“ řekl někdo.

Odevšad se vyrojily lidské kobylky. Rvaly se o bambusové výhonky i o vodnici cchaj-tchou, symboly šťastných

náhod, nedbajíce stráží, které ta strkanice převálcovala. Vynalézavější nenechavci toho využili a plenili okolní krámky. Stačilo několik minut gastronomického řádění a sklad byl prázdný.

Toto rozuzlení připravilo mandarína o radost z vyřešení celé záležitosti. Utrpěl ostré rány zelím a to se mu nelíbilo. Ke všemu se ve všeobecné vřavě původci toho zmatku podařilo zmizet.

Ti zašel za sousedními obchodníky. Většina z nich rychle strkala do pytlů nějaké ty palice česneku a svazky sójových klíčků, jichž se právě zmocnili. Soudce měl za úkol potlačovat černý trh a ne utrhouvat tuřín od úst prostého lidu, a tak se jen zeptal na jméno toho šmelináře. Před jeho založenýma rukama a nakrčeným obočím prozradili, že zločinec se jmenuje Mazaný Tu.

Strážím se podařilo získat zpět několik řep a tykví, což nebyl na desítku mužů vyzbrojených kopími nijak skvělý výsledek. A to je Ti ještě podezíral, že pod koženými kyrusy ukrývají papriky a boby. Zabavil zbytky z košíků, aby měl nějaký předmět doličný. A pak, zločinná vodnice se moc dobře hodí k pašovanému skopovému.

Ti Žen-ci se vrátil na své velitelství u Jižní brány v pochmurné náladě. Udržovat v Čchang-anu pořádek bylo stále těžší, obzvláště když jste to chtěli dělat důstojně. Rád by odešel do mandarínského důchodu, kdyby nebyl stanoven až na sedmdesát let. Výjimka se dala získat jen tím, že jste přišli o nějaký úd, a ani tak to nebylo jisté.

V kanceláři ho čekaly výsledky právě ukončeného sčítání lidu, které tchangská administrativa prováděla každé tři roky. Když uviděl cifru naspodu svitku z Čchang-anu, zachvěl se.

„To je pro naši říši chvályhodné, že shromáždila kolem posvátné osoby Syna Nebes tolik lidí!“ prohlásil jeho pobočník.

„Máte pravdu,“ řekl Ti. „Je to katastrofa.“

Počet obyvatel hlavního města se blížil ke dvěma milionům. Tady měl před očima příčinu hladu a jeho důsledků. Byla to neudržitelná situace. Rozhodl se, že napíše ostrou, byť uctivou zprávu, která poukáže na dramatický dopad špatného zásobování potravinami. „Lidské utrpení má své meze,“ pomyslel si, zatímco se dva poskoci vyzbrojení kartáči snažili odstranit mu z šatů zelenou dužinu.

Při psaní myslel na všechny ty zločiny v hedvábí a kadidle, jimž se nemohl věnovat kvůli černému obchodu s rýží, obilím a okurkami. Poháněl ho jeho vyhraněný smysl pro spravedlnost.

Počestní občané našeho města snášejí dennodenně nespravedlivé břímě kalamity a už nemohou dál. Ta strašná situace jim brání v klidu se věnovat úkolům k prospěchu říše. Necht' se Vaše Excellence ustrnou nad bídou lidu! Ulevme mu v jeho strastech!

Soucit s obtížnou existencí velitele policie v hlavním městě mu dodával na lyričnosti. Došel k prostému

závěru: pokud se nepodaří nasytit všechny obyvatele, bezpečnost bude v ohrožení.

Z práce ho vytrhl hluk přicházející ze dvora. Jeho pobočník Ma Žung cvičil nováčky, které mu Ti dovolil přijmout. Posila schopných mužů by přišla vhod, protože zločinnost nabírala na síle. Mandarín využil výcviku a šel se podívat, co umějí.

Ma Žung byl poslední souputník, jenž mu zbyl po smrti Tiao Tchaje a po zběhnutí Tao Kana, který si otevřel obchod vyvážející hedvábí na záhadný Západ a vzkvétající jako sady zlatých broskví v západních královstvích*.

Ma, který nemládnul, si přál ustavit malé mužstvo spadající pod jeho řízení. Když mu ho představil, Ti viděl, že čím je člověk starší, tím větší má potřebu obklopovat se mladými. Mandarín ho pochválil za jeho horlivost a zeptal se, ze kterého elitního sboru je odlákal.

„Získal jsem je na těch nejlepších místech pro povahu úkolů, které budou plnit,“ tvrdil jeho věrný pomocník.

S tou odpovědí byl Ti spokojený jen napůl. Když se na muže, které měl před sebou, zadíval pozorněji, všiml si nedopnutých uniforem a ledabylého postoje při pozoru. Jejich rozježené hřívky napovídaly, že ta „nejlepší místa“ nezahrnují Vojenskou školu císařské šlechty. Ma sám byl bývalý „rytíř zelených lesů“, což znamenalo bandita z velkých cest. Ti si říkal, jestli jeho podřízení nespadají do téže kategorie, což by se přirozeně špatně srovnávalo s postavením skvělého mandarína, který by se mohl

* Sady pomerančovníků v Samarkandu.

ucházet o ty nejvyšší funkce. Ponechal tento bod stranou a raději se soustředil na vlohy těch vzácných perel.

„Co umějí?“

Pobočník se hrdě napřimil. Tuto otázku čekal. Přistavili Jeho Excelenci skládací sedátko a noví vojáci se zatím rozmísťovali na značky pro přehlídku mužnosti, která je měla zaměstnat po valnou část dne.

„Tak teď se jako vynoří darebák a napadne starou dámu!“ zařval Ma Žung.

Ten, který hrál úlohu darebáka, byl obalený pytlí se senem, a nebylo to opatření zbytečné, protože od nových metropolitních bezpečnostních sil schytl spoustu facek. Pravda, vypadali výkonněji než obvyklé strážce. Ti se nicméně nemohl zbavit pochybností o jejich náboru. Někteří na něj hleděli s poťouchlým úsměvem, který vůbec nevybízel k tomu, abyste jim svěřili svůj majetek, ctnost své konkubíny nebo bezpečnost v největším městě světa. Ale situace byla koneckonců příliš vážná na to, aby si mohl dovolit být vybíravý.

Naklonil se k němu jeho první písař.

„Vaše Excellence by měla při této příležitosti pronést malý projev.“

Ti si povzdechli: jeho pobočník by byl více na svém místě v Kanceláři pro protokol než u policie. Utrousil několik hezkých slůvek o čestném poslání, které před nimi stojí, a o slávě Syna Nebes, jehož se mají stát pozornými prostředníky. Jejich úkolem bude obzvlášť potírat prospěcháře, kteří trápí lid hladem a stávající soudce dovádějí k zoufalství.

Štastnou shodou náhod měl Ma Žung zrovna na programu výcvik hodící se k této situaci. Jeho muži provedli ukázkou boje údery zeleninou, bez níž by se byl Ti raději obešel.

II

*První paní prodá dceru za cenu zahrady;
ledňáček zahoří láskou k létajícímu tygovi.*

Když se Ti vrátil domů, našel si pod šaty nějaké stuhy. Po chvilce zmatení se rozpomněl, že ty věci sebral v ni-
tařství, které sloužilo jako zástěrka pro černý obchod se
zeleninou. Obtočil je kolem vodnic, udělal na nich hezký
uzel a všechno předal manželkám.

„To je milé!“ řekla Druhá paní. „Vaše Excelence má
vždycky pro svoje oddané manželky nějakou vybranou
pozornost!“

V této době utahování opasků to byl vítaný dárek.

Dámy přerušily soutěž v šipkách probíhající na dvoře:
šlo o to zasáhnout projektily velké vázy. Pokaždé vyhrála
První paní.

Paní Lin nebyla nikdy žádná kráska. S úzkou hrudí
a hubeným obličejem neodpovídala ženskému ideá-
lu s naducanými tvářemi a kulatým bříškem, který za
Tchangů převažoval. Když se zřekla všech estetických

ambic, důstojnost jí dodala pokročilá padesátka podpořená rafinovanou úpravou zevnějšku, krásnými šaty a širokou škálou dobře zvolených šperků. Prkenné držení těla, kdysi považované za strohost, jí teď propůjčovalo vzhled královny.

Pomýšlela na skvělé manželství pro jejich nejmladší, poslední dceru, kterou jim dala Třetí paní. Byla to příležitost, jak uzavřít zajímavé spojení. Po dlouhých úvahách se její výběr ustálil na jednom mandarínském rodu, který vlastnil rozsáhlé panství v Luo-jangu, hlavním městě Východu. Město bylo proslulé svými zahradami, klidem a krásou; bylo to ideální místo pro krátké ozdravné pobyty vznešené dámy, příliš často zaneprázdňené dohledem nad domácími pracemi. Když se o tom kandidáti na to výhodné spojení doslechli, nebyli proti. Ti Žen-ci stál v čele metropolitní policie a to byl argument, který paní Lin dovedla uplatnit.

Jednání dospělo k bodu, kdy bylo záhodno promluvit s otcem zaslíbené. Paní Lin si ho vzala stranou ve svém pavilonu v ženském dvoře. Nechala zahřát keramický kchang umístěný pod lůžkovinami, nešetřila na měkkých poduškách, voňavkách a sladkostech, dokonce dala připravit dvě misky velice lahodného *si-šuej* z čiroku, které se hrálo na ohříváči. Když mu sama sundala střevice a deset minut mu masírovala rozbolavělé nohy, dostala se k důvodu této přízně: ke svatbě Malého pokladu.

„Chci být strůjkyní jejího štěstí,“ vysvětlovala.

Chtěla být strůjkyní jejího štěstí v rodině Tingových, jejichž pohodlná vedlejší rezidence by učinila šťastnou ji

samotnou. Ti se jí zeptal, co si o tom myslí matka nevěsty, paní Cao. Hlavní paní smetla tu otázku jediným pohybem nabarvených nehtů. Celých dvacet let, co s nimi paní Cao žila, si nedovolila jedinkrát jí odporovat; teď, když vdávají její dceru, přece neupustí od svých dobrých zásad. Paní Lin se snažila manželovi vyličít lichotivé společenské postavení Tingových, což na něj platilo víc než vidina letního bytu. Budoucí tchán, náměstek ministra Veřejných prací, byl pro velitele metropolitní policie velmi důstojným spojencem. Když byla Lin Er-ma s výkladem u konce, měla svůj dům na venkově, Ti měl krásné spojení s prvořadým radou, děvče mělo ženicha, všechno bylo v té nejlepší možné Číně v nejlepším pořádku... První paní znovu naplnila poháry teplým vínem a manželé se napili na šťastné vyústění toho sňatku.

Ti se ptal, jak bude sblížení jejich rodin probíhat. Už si zajistila dohazovačku, která Tingovým vychválí přednosti Malého pokladu? Paní Lin odehnala tu myšlenku mávnutím rukávu. Dohazovačky už nejsou moderní. Měla na mysli něco nesmírně odvážného, čímž si protivníky jednoznačně získají. Jejich dcera je hezká, tak ji ukážou.

„Tomu mládenci?“ hluboce se podivil její manžel.

Bylo to víc než odvážné; umožnit snoubencům se vidět ještě před svatebním večerem byla neslušnost, s níž by se i tak svobodomyšlný muž smířoval jen těžko.

„Tchánovi,“ opravila ho paní Lin. Ti si oddechl. Modernost k nim ještě nevstoupila natolik, aby překročili poslední meze nestoudnosti.

Nazítrí se v Zakázaném městě mělo slavit vítězství Tchangů nad starou dynastií Suej. Před okouzlenými zraky Svaté Matky císařovny měl být předveden živý obraz na téma ledňáčka, v provedení tří set panen z dobrých rodin. Paní Lin se podařilo protlačit tam Malý poklad, která právě prošla desetidenním výcvikem hodným elitních jednotek Jejího Veličerstva. Učesaná, nalíčená a oblečená v peří bude k nakošnutí. Nebylo pochyb, že tchána její půvab ohromí a nebude si vroucně přát nic jiného, než aby se k nim přivdala.

„Vy myslíte, že si jí mezi třemi sty dalšími slečinkami v ptačím převleku všimne?“ řekl Ti.

Paní Lin myslela na všechno. Uplatila choreografa, aby do živého obrazu zařadil pasáž, kde bude jejich děvče ve středu pozornosti. Jestli není náměstek ministra Ting slepý, nebudou mu moci uniknout půvaby budoucí snachy ve vypasované róbě, která zdůrazní tvary jejího útlého těla – skoro jako by byla na ni přiřítá.

Pokud jde o to ostatní, etap cesty k manželství bylo mnoho a byly předepsané tradicí. Musejí na ně pořádně dohlédnout. Paní Lin se obávala nedisciplinovanosti jejich mladé dcerky: nikdy neklopila zraky, když jí dávali příkazy, a to bylo znamení odbojné povahy.

„Nezapomínejme, že má být po kom. Její matka přece od svého prvního manžela utekla a vedla bezstarostný život s muži.“

Soudci Ti zaskočilo jeho čirokové si-šuej.

„Paní Cao unesli, prodali a znásilnili bandité!“

„Vždyť to říkám,“ vedla si svou První paní, „musíme ji hlídat.“

Ti vyprázdnil svou misku a manželce znovu nalil v naději, že víno učiní těm řečem konec.

„Vaše Třetí paní je rozkošná,“ pokračovala.

Ti očekával seknutí drápem, které muselo nutně následovat.

„Ale musíte uznat, že se nechá zmítat větrem, ať vane odkudkoli.“

Ti ani nemukl: šelma teď své oběti rozdrásá břicho.

„Opravdu počestná žena by násilníkovi vyškrábala oči. Přinejhorším by se zabila, skočila by do řeky. Jsou jen dvě příhodná řešení, nemyslíte?“

Ti si odkašlal v naději, že to bude bráno jako souhlas. Zdála se mu nějak kyselá. Vskutku potřebuje změnu vzduchu, kterou plánuje výměnou za nejmladší dceru. Blížilo se čtyřicáté výročí jejich svatby. Navrhoval výlet na venkov, soukromý pobyt manžela a jeho žen, jen ve čtyřech.

Paní Lin ho ujistila, že si nemusí dělat o její zdraví starosti: byla svolná se uvázat na dalších čtyřicet let. Nežádala od Nebes nic víc.

„Kromě příjemně položené zahrady,“ doplnila si v duchu.

Od svítání to v domě Tiových vřelo. Všechny dámy horečně připravovaly událost dne: vystoupení jejich slečinky před císařovnou. Byl to vrcholný bod života, ta čest dopadne na celou rodinu včetně služebnictva.

Dorazil vyslanec ode Dvora. Soudili, že přišel poblahopřát matce tanečnice a přesvědčit se, že je dívka nastrojená. A tak byli všichni překvapeni, když zjistili, že přináší zprávu pro policejního ředitele.

Bylo to pozvání k účasti na oslavě v Zakázaném městě. Ti se podivil o to víc, že se nijak nesnažil, aby ho zapsali na seznam hostů. Pozvání přišlo z Nejvyššího sekretariátu. Nešlo tedy jen o to, vypít si misku lahodného mao-tchaj v padesáté řadě dvořanů obklopujících Její Veličenstvo: ta záminka jim umožní, aby se věnovali důležitým otázkám mimo doslech indiskrétních uší. Vyvodil si z toho, že jeho zprávu nahoře ocenili, a velice ho to uspokojilo. Rozhovor se jistě bude týkat opatření, která je třeba přijmout, aby se policejnímu veliteli ulevilo od úkolů zdaleka neodpovídajících jeho úřadu. Obvykle jeho nadřízení nereagovali tak rychle. Zavánělo to povýšením.

Ti poděkoval poslovi, za ty dobré zprávy ho odměnil a potom běhal po celém domě, aby i jeho oblékli do zdobného šatu. Sluhové mu přečesali drdol, otřeli ho vlhkými ručníky a oblékli mu purpurové roucho se zeleným opaskem, doplněné černým čepcem s naškrobenými křidélky a těžkým řetězem, na němž visel kousek nefritu s jeho jménem. Skvělá svatba, méně únavný post, říkal si, co šťastného má ten den, zcela zřejmě požehnaný bohy, pro něj ještě v záloze.

„Jste dobrodinec lidstva,“ řekla mu Druhá paní nad venkovním schodištěm, když mu upravovala záhyb na hedvábném svrchním oděvu.

Musel připustit, že není se sebou nespokojen.

Tanečníci svěřili vrchní hospodyně, energické ženské, s nařízením nespouštět ji z očí po celou dobu toho nádherného vybočení z běžného života. Měla ji přivést na dvůr, kde se bude obřad odehrávat, po konci představení ji vyzvednout a v křesle uzavřeném ze všech stran ji dovést přímo domů: poté, co se předvede před tisícovkou chlápů, by nebylo vhodné, aby kdokoli ve městě zahlédl třeba jen špičku jejího nosu.

Křeslo, ve kterém se obě ženy usadily, prošlo branou Nepřetržitosti nebeského pověření. V nekrytém vestibulu ohraničeném červenými zdmi se nejmladší slečna Ti setkala se třemi sty panen mladších devatenácti let, které měly předvést tanec „duhového šatu a suknic z peří“. Když se otevřela obě křídla brány Nejvyššího vrcholu, slečny se rozestavěly po širokém prostranství obehnaném krytou galerií, která je oddělovala od ministerstev. Před nimi se tyčil pavilon Nejvyššího vrcholu, největší palác v hlavním městě, široká budova s červenými sloupy nad schodištěm z bílého mramoru. Diváci, všichni významní členové dvora a vlády, se tísnili na terase rozprostírající se nad schody. Svatá Matka císařovna zaujala místo pod monumentálním baldachýnem. Po boku jí na taburetech seděli momentální dědicové – spotřebovala jich ještě před nástupem na trůn poměrně hodně. Teď šlo o synovce ze strany rodiny Wu, které považovala za věrnější než své vlastní syny.

U paty schodů se sto hudebníků chystalo rozeznít puklice a čtyřstrunné loutny pípy, rozcinkat zvonečky a zadat do fléten.